

การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

Learning and Teaching Management for Promoting The Public Mind
of the 3rd Grade Secondary School Students In Donmuang
Thaharnagardbumroong School; Donmuang, Bangkok

รวิวรรณ วงศ์เดCHANันท์ Raveewan Wongdechanun^๑

สมชัย ศรีนอก Somchai Srinok^๒

พระวิเทศพรหมคุณ PhraWidesbrommakun^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ๒) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ๓) ศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐๘ คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายปิด และปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีและค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด

ผลการวิจัย พบว่า

๑. การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม สถานภาพ และเกรดเฉลี่ย (๕ ภาคเรียน) โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น

^๑สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม สร้างเสริมประสบการณ์ให้กับนักเรียน เช่น ให้นักเรียนเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงโดยจำลองสถานการณ์เฉพาะหน้า มีส่วนร่วมในการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ มีจิตอาสาในการช่วยเหลือพัฒนาสังคม เช่น โรงเรียน วัด และชุมชน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและเคารพต่อครู อาจารย์ และสถาบันมีความรักและความปรารถนาดีต่อเพื่อนและผู้อื่นในสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ รู้จักการพูด การเขียน และการสื่อสาร ด้วยภาษาที่สุภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม

คำสำคัญ : การเรียนการสอน, ส่งเสริม, จิตสาธารณะ

Abstract

This research has the objectives 1) to study the Learning and Teaching Management for Promoting the Public Mind of the 3rd Grade Secondary School Students in Donmuang Thaharnagardbumroong School; Donmuang, Bangkok, 2) to compare the opinions of students and 3) to study the problems, the suggestions and the solution methods in the Learning and Teaching Management for Promoting the Public Mind at the class. The sampling was selected its table of Krejcie and Morgan. There were the 508 persons as the sampling by using the questionnaires that were the tool to collect the data with the closed and opened questions. The data was analyzed the frequency, the percentage, the mean, the standard deviation: SD. The synthesis was tested by using the t-test and F-test, the one-way analysis of variance in the case that the more difference than the three groups were found, so it was used the last significant difference: LSD.

Findings were found as:

1. The Learning and Teaching Management for Promoting the Public Mind of the 3rd Grade Secondary School Students in Donmuang Thaharnagardbumroong School; Donmuang, Bangkok, was at the high level on every issue in the overview.

2. The results of comparison in this title of the thesis were found that their opinions were not the significant different on the statistics at the 0.05, because these were refused and not stayed in the required synthesis when their status and grade percentage were divided.

3. The suggestions in the Learning and Teaching Management for Promoting the Public Mind of the 3rd Grade Secondary School Students in this school were found that the teachers should be created the useful activities to the communities and societies and the new experience to the students who have to learn the lessons from the problem base, participating in the public mind in some situations such as the schools, the temples and the communities. The students have love and are grateful to the teachers, parents and their own organization. They respect and love every one by the mindfulness. Moreover, they should learn how to communicate with the others by the meaningful and useful language every time.

Keywords: Learning and Teaching, Promoting, Public Mind

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๔ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับประเทศ พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๒) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๕ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑ : ๑)

แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒) ซื่อสัตย์สุจริต ๓) มีวินัย ๔) ใฝ่เรียนรู้ ๕) อยู่อย่างพอเพียง ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน ๗) รักความเป็นไทย ๘) มีจิตสาธารณะ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑: ๘)

คำว่า “จิตสาธารณะ” หรือ “จิตสำนึกสาธารณะ” (Public Consciousness) หรืออาจจะเป็นคำอื่น เช่น “จิตอาสา” “จิตสำนึกเพื่อสังคม” “จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม” “จิตสำนึกเพื่อมวลชน” (ดวงกมล ทองอยู่, ๒๕๕๕ : ๑๒) ดังนั้น “จิตสาธารณะ” จึงหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นส่วนรวม หรือการตระหนักรู้ และ

คำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน การตระหนักรู้ว่าสิ่งใดเป็นการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นสังคมเดียวกัน เป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การบริการชุมชน การทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งถ้าเป็นวัตถุหรือสิ่งของทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้วย่อมนำมาซึ่งความเห็นแก่ตัว ขาดความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคมรวมถึงประเทศชาติ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่นและสังคม ย่อมส่งผลกระทบต่างๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณสุขสมบัติแผ่นดิน การเบียดเบียนทำลายชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น การขาดความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนมนุษย์สัตว์และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยตรง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๘ ด้าน คือ ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒) ซื่อสัตย์สุจริต ๓) มีวินัย ๔) ใฝ่เรียนรู้ ๕) อยู่อย่างพอเพียง ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน ๗) รักความเป็นไทย ๘) มีจิตสาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

๓. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำราวิชาการ หนังสือ บทความ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ มีประเด็นที่ศึกษา ๘ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการคิดในทางบวก ๒) ด้านการมีส่วนร่วม ๓) ด้านการทำตัวเป็นประโยชน์ ๔) ด้านการไม่เห็นแก่ตัว ๕) ด้านการมีความเข้าใจ ๖) ด้านการมีใจกว้าง ๗) ด้านการมีความรัก ๘) ด้านการมีการสื่อสารที่ดี

๒. ประชากร ๑) ประชากร ประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน ๕๘๕ คน (จำนวนนักเรียน ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐) ๒) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูป ของ Krejcie and Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมมีขนาด ๕๐๘ คน

๓. ตัวแปรต้น สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และเกรดเฉลี่ย

๔. ตัวแปรตาม ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ใน ๘ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการคิดในทางบวก (Positive Thinking) ๒) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ๓) ด้านการทำตัว

เป็นประโยชน์ (Useful) ๔) ด้านการไม่เห็นแก่ตัว (Unselfish) ๕) ด้านการมีความเข้าใจ (Understand) ๖) ด้านการมีใจกว้าง (Broad Mind) ๗) ด้านการมีความรัก (Love) ๘) ด้านการมีการสื่อสารที่ดี (Communication)

๕. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ จำนวน ๘ ด้าน ทั้งหมด ๔๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด (Open) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ผลการสำรวจการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

๑) ด้านการคิดในทางบวก พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับและเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

๒) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอ

๓) ด้านการทำตัวเป็นประโยชน์ พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

๔) ด้านการไม่เห็นแก่ตัว พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการมีน้ำใจและให้อภัยซึ่งกันและกัน

๕) ด้านการมีความเข้าใจ พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในการทำความคิดและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

๖) ด้านการมีใจกว้าง พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจยอมรับ ความช่วยเหลือจากผู้อื่น

๗) ด้านการมีความรัก พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและกตัญญูต่อบิดามารดา และบุคคลอื่นในครอบครัว

๘) ด้านการมีการสื่อสารที่ดี พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒. ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

๑) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะด้านการคิดในทางบวก ครูผู้สอน ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง มองปัญหาให้เป็นประสบการณ์ มองโลกในแง่ดี รู้จักการแก้ไขปัญหา ควรมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรายวิชาต่างๆ ในการแสดงออกหน้าชั้นเรียนหรือกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดในทางบวกอยู่เสมอ

๒) ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ครูผู้สอน ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม หรือกิจกรรมการพัฒนาสังคม

๓) ข้อเสนอแนะด้านการทำตัวเป็นประโยชน์ ครูผู้สอนควรปลูกฝังด้านจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักว่าตนเป็นผู้มีประโยชน์ และมีความตั้งใจว่าจะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น มีจิตอาสาในการช่วยเหลือพัฒนาสังคม เช่น โรงเรียน วัด และชุมชน เป็นต้น

๔) ข้อเสนอแนะด้านการไม่เห็นแก่ตัว ครูผู้สอนควรสอนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเสียสละต่อผู้อื่นและส่วนรวม รู้จักแบ่งปันสิ่งของ และรู้จักคุณค่าในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

๕) ข้อเสนอแนะด้านการมีความเข้าใจ ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ และรู้จักการแบ่งปัน โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นผู้มีจิตสาธารณะ และมีความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่ถูกต้องอย่างมีเหตุและผล

๖) ข้อเสนอแนะด้านการมีใจกว้าง ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา มากกว่าการใช้อารมณ์ รู้จักมองผู้อื่นอย่างเป็นมิตร โดยปราศจากอคติและรู้จักเรียนรู้และยอมรับสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

๗) ข้อเสนอแนะด้านการมีความรัก ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและเคารพต่อบุคคลในครอบครัว ต่อครูอาจารย์ และสถาบัน มีความรักและความปรารถนาดีต่อเพื่อนและผู้อื่นในสังคม และมีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความรักในวัยเรียนเพื่อปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๘) ข้อเสนอแนะด้านการมีการสื่อสารที่ดี ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่หยาบคาย รู้จักการพูด การเขียน และการสื่อสาร ด้วยภาษาที่สุภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม และมีการส่งเสริมให้นักเรียนไม่พูดโกหก ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ หรือพูดให้ร้ายผู้อื่นในทางที่เสียหาย

ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม สร้างเสริมประสบการณ์ให้กับนักเรียน เช่น มีส่วนร่วมในการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีจิตอาสาในการช่วยเหลือพัฒนาสังคม เช่น โรงเรียน วัด และชุมชน รู้จักคุณค่าในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รู้จักการแบ่งปันโดยไม่หวังผลตอบแทน รู้จักเรียนรู้และยอมรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและเคารพต่อบุคคลในครอบครัว ต่อครูอาจารย์ และสถาบัน มีความรักและความปรารถนาดีต่อเพื่อนและผู้อื่น ในสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ รู้จักการพูด การเขียน และการสื่อสาร ด้วยภาษาที่สุภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายดังนี้

๑. การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๘ ด้าน คือ ๑) ด้านการคิดในทางบวก ๒) ด้านการมีส่วนร่วม ๓) ด้านการทำตัวเป็นประโยชน์ ๔) ด้านการไม่เห็นแก่ตัว ๕) ด้านการมีความเข้าใจ ๖) ด้านการมีใจกว้าง ๗) ด้านการมีความรัก ๘) ด้านการมีการสื่อสารที่ดี พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อ

ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ โดยปลูกฝังให้มีการตระหนักรู้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน คำนึงถึงผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นสังคมเดียวกัน เป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การบริการชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลิกา ผิวเพชร และ นุชชญา เหลืองอังกุล (๒๕๕๕) ที่ได้ศึกษาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า คุณธรรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทั้งนี้จิตสาธารณะเป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรม ซึ่งจริยธรรมที่แสดงออกมีทั้งภายในและภายนอก ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กตัญญูกตเวที ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ เป็นต้น โดยคุณธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานของพลเมืองมีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างให้สังคมเข้มแข็ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของปณพร ศรีปลั่ง (๒๕๕๙) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ๑) กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ ที่ผู้วิจัยออกแบบโดยใช้วิธีสอนแบบการคิดทางวิทยาศาสตร์ที่ดี ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือขั้นสร้างความเชื่อมโยง (Connection) ขั้นการซักถามการเรียนรู้ (Questioning) ขั้นสะท้อนตนเอง (Self-reflecting) และขั้นซักถามเกี่ยวกับความจริงหรือความสามารถในการเชื่อถือได้ (Questioning)

the truth or believability) ๒) ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ พบว่า หลังการทดลอง นักศึกษาคณะครุศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.001$) โดยมีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๒๐.๑๖ คะแนน และ ๓) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก

๑) ด้านการคิดในทางบวก พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการทำความดีต่อผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำงานกันเป็นกลุ่ม ครูผู้สอน มีเจตนาให้ทดสอบเพื่อให้รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และเป็นการฝึกให้มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสก็อตต์ เวนเทอร์ลลา (๒๕๔๕) กล่าวว่า ความคิดเชิงบวกเกิดมาพร้อมกับการที่บุคคลเกิดมาแต่ ถูกบดบังด้วยสถานการณ์ สถานการณ์ และเหตุการณ์ต่างๆ ในแง่ลบในระดับที่แตกต่างกันออกไป เด็กน้อยซึ่งเคยมองโลกในแง่ดีจะเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อโลกในแง่ร้ายมากยิ่งขึ้นหลังจากต้องประสบพบเจอกับสถานการณ์ และเหตุการณ์ต่างๆ ในแง่ลบซ้ำๆ นั่นก็คือประสบการณ์ชีวิตนั่นเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ อาร์ พันธ์มณี (๒๕๔๗ : ๔-๙) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ชีวิตซึ่งเป็น ประสบการณ์ที่มีคุณค่าของชีวิตไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่ดี สมหวัง ผิดหวัง สำเร็จ ล้มเหลว เสียใจ เศร้าใจ อิ่มเอมใจ หากเป็นสิ่งที่ดีก็จะทำให้มีกำลังใจที่จะก้าวเดิน

ต่อไป มีความรู้สึกที่ดี มีความคิดที่ดี แต่หากสูญเสีย ล้มเหลว ประสบการณ์เหล่านั้นจะทำให้สัมผัสกับความรู้สึกสูญเสีย เจ็บปวด และเป็นทุกข์ จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ชีวิตที่ดี สมหวัง มีความสุข จะมีความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ ในแง่ดีและมีความคิดเชิงบวก

๒) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอ จึงเป็นการฝึกการให้นักเรียนใช้ชีวิตและเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ทองยี่ม (๒๕๕๐) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลหนองปรือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เมื่อจำแนกเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านค้นหาสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการติดตามและประเมินผลและด้านการดำเนินงาน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ อาชีพ และสถานภาพการสมรส ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน คือระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในหมู่บ้าน ตำแหน่ง และการเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน และการมีส่วนร่วม

ร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน

๓) ด้านการเป็นตัวเป็นประโยชน์ พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง รู้จักการมีจิตสำนึก รู้จักว่าตนเป็นผู้มีประโยชน์ และมีความตั้งใจจะทำให้ตนให้เป็นประโยชน์ อย่าเป็นบุคคลที่หวังประโยชน์จากผู้อื่นฝ่ายเดียว อย่าทำตัวให้เป็นคนไร้คุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษราคัม จำปา (๒๕๕๐) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องจิตอาสากับการบริการช่วยเหลือคนพิการกรณีศึกษาโครงการช่วยเหลือนักศึกษาพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า โครงการอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือผู้พิการ ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เนื่องจากอาสาสมัครที่เข้ารับการอบรมจากโครงการนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จึงไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครได้อย่างเต็มที่ หากแต่โครงการนี้ยังจะจัด การอบรมให้แก่ศึกษารุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่อง ยังผลให้เกิดการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือผู้พิการอย่างถูกวิธี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการช่วยเหลือผู้พิการ ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า งานบริการช่วยเหลือผู้พิการมีความสำคัญต่อผู้พิการเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้คนปกติทั่วไปเข้าใจในความพิการมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลืออย่างถูกวิธี ทั้งนี้การช่วยเหลือคนพิการยังเป็นการทำบุญอีกวิธีหนึ่งตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งจรรโลงสังคมไทยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบไป

๔) ด้านการไม่เห็นแก่ตัว พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนใจกว้าง รู้จักรับผิดชอบ ไม่โยนความผิดไปให้ผู้อื่น เมื่อตนเป็นผู้กระทำผิดขึ้นเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เข้าอกเข้าใจในผู้อื่น ไม่ซ้ำเติมคนที่ล้มหรือคนผิดพลาดจนเกินเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกานดา นิมทองคำ (๒๕๓๕) เป็นแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรม เอื้อต่อสังคม ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า ๖ ระดับ จำนวน ๒๐ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดชนิดความสอดคล้องภายในโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ ๐.๘๒ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิมากร ศิริเตชะ (๒๕๔๙) ที่พบว่า เป็นแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมตามหลักธรรม สังคหวัตถุ ๔ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมิน รวมค่า ๔ ระดับ จำนวน ๑๘ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดชนิดความสอดคล้องภายในโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .๘๗ การวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมเสียสละ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นเองตามนิยามปฏิบัติการเนื่องจากไม่พบแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมเสียสละโดยตรง

๕) ด้านการมีความเข้าใจ พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในการเป็นผู้มีจิตสาธารณะ ทำความดีและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เสียสละ และรู้จักการ

แบ่งปัน โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติยา วาจิ (๒๕๕๙) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมาก ไปน้อย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่นรอลงมา การเสียสละต่อสังคม และการมุ่งมั่นพัฒนาสังคมตามลำดับ

๖) ด้านการมีใจกว้าง พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ว่าคนใจกว้างมีหลายแบบ เช่น ใจกว้าง เรื่องเงินทอง สิ่งของ ใจกว้าง เรื่องช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหามากกว่า การใช้อารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชิน เพ็ชรักษ์ (๒๕๔๘) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย ได้สรุปว่า ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ดังนี้ ๑) เชื่อมโยงสิ่งที่รู้แล้วกับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียน ๒) การให้โอกาสผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่มทำโครงการที่ตนเองสนใจ ๓) เปิดโอกาสให้มีการนำเสนอความคิด ผลงาน ผลการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน และสอดคล้องกับแนวคิดของศิริภรณ์ เม่นมั่น (๒๕๔๓ : ๘) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความใจกว้างว่า หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการเป็นผู้มีใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งที่มีเหตุผลของผู้อื่นไม่

ยึดมั่นในความคิดของตนฝ่ายเดียว ยอมรับพิจารณาข้อมูลหรือความคิดเห็นที่ยังสรุปไม่ได้ และพร้อมหาข้อมูลเพิ่มเติม

๗) ด้านการมีความรัก พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียน การสอนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและเคารพต่อบุคคลในครอบครัว ต่อครูอาจารย์ และสถาบัน กตัญญูต่อบิดามารดา รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับคำว่า รักในวัยเรียน ควรปฏิบัติตนอย่างไรให้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา โฉมแฉ่ม (๒๕๔๔ : ๑๒๒) ได้ศึกษาจิตสำนึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการรวมกลุ่มกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่าความรักที่มีต่อผู้อื่นเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดจิตสำนึกในการรวมกลุ่มกิจกรรมเพื่อสังคมของนักศึกษาที่สำคัญที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (๒๕๕๗ : ๑๙๑-๑๙๒) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ “ความรัก” หรือโมเดลลิฟ (LOVE MODEL) เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สำหรับการสอนสุขศึกษา: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง วิชาเพศศึกษาและ วิชาสวัสดีศึกษา ผลการวิจัยมีดังนี้ ๑) ผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาและสวัสดีศึกษาโดยใช้รูปแบบความรักเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พบว่า หลังเรียน กลุ่มทดลองมีพัฒนาการดีขึ้นและดีกว่ากลุ่มควบคุม ในด้าน ความดี ความจริง และความรู้ (ความรู้ในเนื้อหาทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาและสวัสดีศึกษา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๒) การเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบความรักในการจัดการเรียนรู้ระหว่างวิชา

เพศศึกษาและสวัสดีศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความดีในการปฏิบัติ ตนเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความจริงของชีวิต และความรู้หลังเรียนของทั้งสองรายวิชา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ และ ๓) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา และสวัสดีศึกษาโดยใช้รูปแบบความรักเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองรายวิชา ส่วนข้อ เสนอแนะจากการวิจัยคือ ควรมีนโยบายให้จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบความรักเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในรายวิชาต่างๆ ทุกรายวิชาและครอบคลุมทุกระดับชั้น เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมนำความรู้

๔) ด้านการมีสื่อสารที่ดี พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการพูด การเขียน การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร และการสื่อสารด้วยภาษาที่สุภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม รู้จักแสดงความคิดเห็น และชื่นชม หรือให้กำลังใจผู้อื่น ด้วยวาจาที่สุภาพอ่อนโยน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wilbur Schramm (1973) ที่กล่าวว่า การสื่อสารต้องเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญ ๓ ประการ อันได้แก่ ผู้ส่งข่าวสาร (Sender) ผู้รับข่าวสาร (Receiver) และตัวข่าวสาร (Message) เมื่อนำมารวมกันจะเรียกว่าเป็นการสื่อสาร และสอดคล้องกับแนวคิดของมหาวิทยาลัยนเรศวร (๒๕๕๒ : ๔๐-๔๑) กล่าวว่า การสื่อสารที่ดี คิดดี คิดทางบวก (มโนกรรม) มีการขอบคุณ แสดงความคิดเห็น ให้กำลังใจ และชื่นชมผู้ที่มีจิตสาธารณะ (วจีกรรม) และเล่าการทำประโยชน์แก่

ผู้อื่น แก่สังคม และแก่สาธารณะโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใดๆ (ปิตินทนา)

๒. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑) จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะฯ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ไม่ได้จำกัดอยู่ที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิง การส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนตระหนักอยู่เสมอ และเห็นความสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนรอบข้าง และเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ดังนั้นจึงไม่พบความแตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์จิรา มูลเมือง (๒๕๓๕) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต จำนวน ๙๔๙ คน ที่ศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตนักศึกษาหญิงมีความรับผิดชอบสูงกว่านิสิตชาย และไม่พบความแตกต่างกันของระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาที่เรียนต่างสาขา ต่างระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาของบิดามารดาต่างกัน และนิสิตที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายจากสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

๒) จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ซึ่งการมีจิตสาธารณะนั้นเป็นสิ่งที่อยู่ภายในและสะท้อนออกมาสู่ภายนอก ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกัน แต่การทำความดี ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นสิ่งที่สังคมต้องการ ดังปรัชญาของโรงเรียนที่ว่า สามัคคี มีวินัย ใฝ่ความดี ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์จิรา มูลเมือง (๒๕๓๕) ดังที่กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีความสนใจในด้านการส่งเสริมการมีจิตสาธารณะเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะและข้อแนะนำเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

๑) ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ

๒) ครูผู้สอน ควรปลูกฝังด้านจิตสำนึกให้นักเรียน รู้จักว่าตนเป็นผู้มีประโยชน์ และมีความตั้งใจจะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

๓) ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา มากกว่า การใช้อารมณ์

๔) ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความรักในวัยเรียนเพื่อปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๕) ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่หยาบคาย รู้จักการพูด การเขียน และการสื่อสาร ด้วยภาษาที่สุภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๒) ควรศึกษารูปแบบทางการพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๓) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทร์จิรา มุลเมือง. (๒๕๓๕). **การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่างสาขาวิชา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติยา วาจิ. (๒๕๕๙). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บุษราคัม จำปา. (๒๕๕๐). **จิตอาสากับการบริการช่วยเหลือคนพิการกรณีศึกษา โครงการช่วยเหลือนักศึกษาพิการ วิทยาลัยราชสุดามหาวิทยาลัยมหิดล**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปฎิมากร ศิริเตชะ. (๒๕๔๙). **ศึกษาปัจจัยทางสังคมลักษณะทางจิตและลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิ่นพร ศรีปลั่ง. (๒๕๕๙). **การพัฒนานักกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวลละออ แสงสุข. (๒๕๕๒). **จิตสำนึกสาธารณะในเยาวชน : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริภรณ์ เม่นมั่น. (๒๕๔๓). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่ได้รับสอนตามแนวทฤษฎีสรณนิยม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกีออตต์ เวนเทรลลา. (๒๕๔๕). **อำนาจแห่งความคิดเชิงบวกในโลกธุรกิจ**. แปลโดย วิทยา พลายนณี : เออาร์บีซีเนสเพรส.
- สาวิตรี ทองยิ้ม. (๒๕๕๐). **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลหนองประดู่ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุกานดา นิมทองคำ. (๒๕๓๕). **ตัวแปรเชิงจิตสังคมและชีวพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชิน เพ็ชรักษ์. (๒๕๔๘). **การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

อัจฉรา โฉมแฉล้ม. (๒๕๔๔). **ศึกษาจิตสำนึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการรวมกลุ่มกิจกรรม**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัญชลิกา ผิวเพชร และ นุชชานา เหลืองอังกูล. (๒๕๕๕). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. **วารสารการวัดผล การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

एमअक्षमा वडनबुरानन्त. (२५५७). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ “ความรัก” หรือโมเดลเลิฟ (LOVE MODEL) เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สำหรับการสอนสุขศึกษา : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิชาเพศศึกษาและวิชาสวัสดิศึกษา. **วารสารครุศาสตร์**. ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๒ เมษายน – มิถุนายน: ๑๙๑-๑๙๒.

Wilbur Schramm. (1973). “Channels and Audience: Handbook of Communication”. Chicago : Ran McNally College Publishing Company.